

Αθήνα 24/3/2022

Αρ. πρωτ. 4495

Προς,

1. Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων
κ. Άδωνι Γεωργιάδη

2. Υπουργό Υποδομών & Μεταφορών
κ. Κωνσταντίνο Καραμανλή

3. Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών
κ. Θόδωρο Σκυλακάκη

4. Υφυπουργό Υποδομών

κ. Γεώργιο Καραγιάννη

ΘΕΜΑ : Άμεση ανάγκη λήψης μέτρων για αναθεώρηση τιμών και διεύρυνση χρηματοδότησης έργων.

Αξιότιμοι κύριοι Υπουργοί,

Σας είναι γνωστές οι δραματικές επιπτώσεις στην ομαλή εκτέλεση των Δημοσίων Έργων στην χώρα μας κυρίως λόγω των πρωτοφανών επιπτώσεων στο κόστος, ειδικά των υλικών, εξαιτίας των συνεπειών της Υγειονομικής κρίσης (Covid-19) αλλά και του συνεχιζόμενου πολέμου στην Ουκρανία.

Λόγω της έλλειψης ικανής θεσμικής θωράκισης στον τομέα αντικειμενικής και πραγματικής παρακολούθησης του κόστους κατασκευής των έργων όπως αυτό εκάστοτε διαμορφώνεται, σήμερα ο κλάδος βρίσκεται σε κρίση λόγω της αδυναμίας συνέχισης των έργων κάτω από τις παρούσες συνθήκες ισοδυναμούσες ουσιαστικά με ανωτέρα βία. Πολλές εργοληπτικές επιχειρήσεις αδυνατούν να συνεχίσουν κάτω από αυτές τις συνθήκες τα έργα τα οποία έχουν αναλάβει.

Κανένας άλλος κλάδος οικονομικής δραστηριότητας δεν πλήττεται τόσο έντονα από την σημερινή κατάσταση αφού, άλλοι κλάδοι μπορούν να μετακυλήσουν τις αυξήσεις των πρώτων υλών τους και του ενεργειακού κόστους που αντιμετωπίζουν στην τελική τιμή των προϊόντων και υπηρεσιών τους. Στον κλάδο παραγωγής δημοσίων έργων αυτό είναι αδύνατο χωρίς τη δυνατότητα αναθεώρησης των συμβατικών τιμών υλοποίησης των έργων.

Ως εκ τούτου απαιτείται να ληφθούν άμεσα έκτακτες νομοθετικές πρωτοβουλίες από τη πλευρά σας προκειμένου για ένα ικανό χρονικό διάστημα (ολίγων μηνών) και έως ότου λειτουργήσει η προβλεπόμενη από τον νόμο 4782/2021 Εταιρεία Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Έργων και Μελετών (ΕΠΠΤΕΜ), προκειμένου να ομαλοποιηθεί η αγορά και να μπορέσουν να προχωρήσουν απρόσκοπτα τα Δημόσια Έργα στη χώρα μας και να αποφευχθεί η απώλεια κονδυλίων.

Σήμερα η διαμορφούμενη κατάσταση έχει ως εξής:

- Η Υπουργική Απόφαση με την οποία μπορούν να ορίζονται, κατ'εξάιρεση, ορισμένοι συντελεστές αναθεώρησης δεν συνιστά συστηματική διαδικασία και εκ των πραγμάτων δεν μπορεί να υποκαταστήσει διαχρονικά τη λειτουργία ενός αντικειμενικού και επιστημονικά τεκμηριωμένου συστήματος διαπίστωσης τιμών, εργασιών, υλικών και εξοπλισμού και των αυξομειώσεών τους.
- Η άνοδος στις τιμές των υλικών που ενσωματώνονται στα έργα έχει τέτοιο φρενήρη ρυθμό που οι προμηθευτές δεν μπορούν να διασφαλίσουν ποσότητες σε συγκεκριμένες τιμές, ενώ συχνά, δεν μπορούν να δεσμευθούν ούτε για συγκεκριμένες ποσότητες υλικών.
- Οι συμβατικές τιμές των εργασιών είναι φυσικό ότι δεν πλησιάζουν σε αυτές τις αυξημένες τιμές αφού οι προϋπολογισμοί των δημοπρατούμενων έργων βασίζονται σε ανεπίκαιρες τιμές που δεν προκύπτουν από τα δεδομένα της αγοράς αλλά από τιμοκαταλόγους που αποφασίζονται με ΦΕΚ (!) – Σημειώνουμε ότι η τελευταία διαπίστωσή τους ήταν το έτος 2017.

Τα άμεσα μέτρα που προτείνονται για την απαιτούμενη νομοθετική σας πρωτοβουλία για την αντιμετώπιση της κρίσιμης κατάστασης είναι τα εξής:

Α. Να υιοθετηθεί αλλά και να κατοχυρωθεί νομοθετικά για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα μηχανισμός παραγωγής συντελεστών αναθεώρησης, από επικαιροποιημένο σύστημα αναλύσεων κόστους εργασιών 400 περίπου άρθρων τιμολογίων με έμφαση και κατά προτεραιότητα, σε εργασίες που επηρεάζονται από τις αυξήσεις υλικών και εργασιών καθώς και σε αναλύσεις τιμών εργασιών που δεν συμπεριελήφθησαν στην προσφάτως εκδοθείσα Υπουργική απόφαση, προκειμένου οι αναλύσεις αυτές να δώσουν τη δυνατότητα σε σύντομο χρονικό διάστημα να είναι επιτρεπτή η αναθεώρηση της αξίας των εκτελούμενων εργασιών σε μηνιαία βάση (για το διάστημα που διαρκεί η κρίση) κατά τρόπο που να αντικατοπτρίζει την εκάστοτε πραγματικότητα της αγοράς, η οποία σήμερα αντιμετωπίζει σημαντικές διακυμάνσεις. Η προβλεπόμενη από την υφιστάμενη νομοθεσία Επιτροπή Διαπίστωσης Τιμών Δημοσίων Έργων (ΕΔΤΔΕ) θα μπορούσε να ενεργοποιηθεί προσωρινά για την μηνιαία διαπίστωση των αυξομειώσεων τιμών ημερομισθίων, υλικών εξοπλισμού και εργοδοτικών επιβαρύνσεων που θα χρησιμοποιηθούν στο νέο επικαιροποιημένο σύστημα αναλύσεων.

Οι προσωρινές αυτές αναλύσεις θα πρέπει να εφαρμόζονται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις έργων, καθώς και στις συμβάσεις παραχώρησης και τις συμβάσεις που εμπεριέχουν συντήρηση και λειτουργία, έως ότου λειτουργήσει η Εταιρεία Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Έργων και Μελετών που προβλέπεται από τον ν. 4782/2021.

Β. Εναλλακτικά ως προσωρινό μέτρο μεταβατικού χαρακτήρα να κατοχυρωθεί νομοθετικά η αναθεώρηση στις τιμές των υλικών αλλά και των ημερομισθίων-ώστε με ενδιάμεσες Υπουργικές Αποφάσεις, να διαπιστώνονται οι αναγκαίες μεταβολές και οι εφαρμογές των σχετικών ΥΑ να τυγχάνουν εφαρμογής σε ΟΛΑ τα εκτελούμενα έργα ανεξαρτήτως του χρόνου δημοπράτησής τους και για τις εργασίες που εκτελούνται από την θέση σε ισχύ της Υ.Α.

Γ. Να επικαιροποιηθούν το συντομότερο όλοι οι προϋπολογισμοί των προς δημοπράτηση δημοσίων έργων, έργων παραχώρησης και έργων ΣΔΙΤ στο προσεχές διάστημα.

Δ. Να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για την δυνατότητα παρατάσεων ή και προσωρινής αναστολής συμβατικών υποχρεώσεων σε όσα έργα αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα.

Ε. Να προβλεφθεί για το κρίσιμο αυτό διάστημα η απολογιστική πληρωμή ορισμένων βασικών υλικών που ενσωματώνονται στα έργα και υπόκεινται σε σημαντικές διακυμάνσεις τιμών, όπως η ασφαλτός, ο οικοδομικός σίδηρος, ο χαλκός.

Και τέλος,

ΣΤ. Να υπογραφεί άμεσα η ΚΥΑ που αφορά στο Ενιαίο Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών, ή εφόσον υπάρχουν προσκόμματα στην υπογραφή της από τα συναρμόδια υπουργεία, να γίνει άμεσα η απαιτούμενη νομοθετική ρύθμιση ώστε και να επιταχυνθούν ως κατεπείγουσες οι διαδικασίες συγκρότησης και λειτουργίας της Εταιρείας Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών που προβλέπεται σε αυτή, ώστε μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα να είναι λειτουργικό και να παράγει εφαρμόσιμα αποτελέσματα.

Ο σύνδεσμός μας δηλώνει την διαθεσιμότητα του να συνδράμει με κάθε διαθέσιμο πόρο για την άμεση αντιμετώπιση της κατάστασης θεωρώντας δεδομένο ότι από την πλευρά της πολιτείας θα υπάρξει και η ανάλογη θεσμική θωράκιση των όσων θα προταθούν και θα συμφωνηθούν.

Είναι προφανές ότι κάτω από τις νέες συνθήκες που δημιουργούνται λόγω αιτίων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν και ανάγονται στην πραγματικότητα σε ανωτέρα βία, προκύπτουν εκ των πραγμάτων μεγαλύτερες ανάγκες χρηματοδότησης για την αντιμετώπιση των σοβαρών προβλημάτων που ανέκυψαν, ενώ συγχρόνως η υποστήριξη της εκτέλεσης των έργων που πλήττονται ανεπανόρθωτα και κινδυνεύει σοβαρά η δυνατότητα συνέχισής τους σε περίοδο εξαιρετικά σημαντική για την ανάπτυξη της χώρας, είναι απολύτως απαραίτητη.

Για τους λόγους αυτούς είναι επιβεβλημένη η επανεξέταση της κατανομής των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης που διαμορφώθηκε με άλλα δεδομένα, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι νέες δημιουργούμενες απαιτήσεις και ανάγκες, η μεγάλη σημασία συνέχισης και περαιώσης σοβαρών έργων και η απαίτηση μεγιστοποίησης της χρήσης των διατιθέμενων πόρων χωρίς την διάθεση σε τομείς που δεν είναι σίγουρη η έγκαιρη απορρόφησή τους. Είναι απαραίτητη η ενίσχυση των πόρων που διατίθενται και ανήκουν σε έργα του ΥΠΟΜΕ, με σιγουριά απορρόφησης, διεύρυνση αντικειμένων

και διασφάλιση ολοκλήρωσης έργων που διαφορετικά κάτω από τις νέες συνθήκες κινδυνεύουν.

Επί πλέον και ανεξάρτητα, λόγω των μεγάλων αναγκών χρηματοδότησης που διαμορφώνονται και μάλιστα για έργα άμεσα συναρτημένα με το περιβάλλον και σε ιδιαίτερα επιβαρυνόμενες περιβαλλοντικά περιοχές, είναι αναγκαία η περαιτέρω διεύρυνση της δυνατότητας που υφίσταται σήμερα.

Στην αρχή της Οικονομικής Κρίσης, επιβλήθηκαν μέτρα που είχαν στόχο την επιβολή εξυγίανσης της οικονομίας, σε μία χώρα η οποία είχε σχετική ευθύνη για τα οικονομικά της. Η αποπληρωμή του χρέους σε αυτό το πλαίσιο συμφωνήθηκε να γίνεται κάθε χρόνο με την κάλυψη του ενός εικοστού της διαφοράς του χρέους με το 60% του ΑΕΠ. Ο κανόνας αυτός ισχύει και σήμερα μη λαμβάνοντας υπόψη τις πραγματικές εξελίξεις στην οικονομία.

Σήμερα, δέκα χρόνια μετά, με μία Παγκόσμια Υγειονομική Κρίση, που έχει σοβαρότατες επιπτώσεις στην οικονομία, χωρίς καμία απολύτως ευθύνη της χώρας και στην διάρκεια μίας απρόβλεπτης κρίσης λόγω πολέμου, είναι απολύτως απαραίτητη η επανεξέταση και τροποποίηση των κανόνων που προβλέφθηκαν δέκα χρόνια πριν, υπό άλλες συνθήκες.

Είναι απαραίτητες οι σχετικές διαπραγματεύσεις για τροποποίηση των δεσμεύσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις νέες συνθήκες που διαμορφώθηκαν σε παγκόσμια κλίμακα για τις οποίες η χώρα δεν έχει ευθύνη.

Στα πλαίσια αυτά προτείνεται σοβαρό ποσοστό και συγκεκριμένα πάνω από το ήμισυ των χρημάτων που καταβάλλονται για την ανάληψη έργου Παραχώρησης (Upfront – fee), να καταβάλλεται για την χρηματοδότηση έργων (απευθείας ή με Πληρωμές Διαθεσιμότητας) και το υπόλοιπο να καταβάλλεται για την αποπληρωμή του χρέους. Με τις υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν στις αρχές της περασμένης δεκαετίας, το σύνολο του ως άνω ποσού χρησιμοποιείται τώρα για την αποπληρωμή του χρέους.

Η αντιμετώπιση της μείωσης του χρέους πρέπει να γίνεται από πόρους που προκύπτουν από την αύξηση της παραγωγής που ενισχύεται ουσιαστικά από την εκτέλεση έργων, πολύ περισσότερο μετά από τις αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις που προκλήθηκαν απρόβλεπτα και χωρίς ευθύνη της χώρας.

Κατόπιν των ανωτέρω σας παρακαλούμε κύριοι Υπουργοί για την λήψη όλων των αναγκαίων έκτακτων μέτρων που προτάθηκαν για το κρίσιμο μεσοδιάστημα, μέχρι την λειτουργία της Εταιρείας Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών έργων και Μελετών (ΕΠΠΤΕΜ) και του Παρατηρητηρίου Τιμών, ώστε να καταστεί δυνατή η εφαρμογή συστήματος που να διασφαλίζει την αναθεώρηση τιμών υλικών και εργασίας με συστηματικό, συνεχή και αντικειμενικό τρόπο.

Επίσης παρακαλούμε για την λήψη ευρύτερων μέτρων διασφάλισης και επέκτασης της δυνατότητας χρηματοδότησης των έργων, κάτω από νέες συνθήκες που διαμορφώθηκαν παγκοσμίως χωρίς ευθύνη της χώρας.

Με εκτίμηση,

Για τον ΣΤΕΑΤ,

Ο Πρόεδρος

Γ. Συριανός

Ο Γεν. Γραμματέας

Αθ. Σίψας